

**Polismyndigheten
i Stockholms län**

Kartläggning av brottslighet relaterad till Casino Cosmopol i Stockholm

LKP KUT-rapport 53/05

INNEHÅLL

1	KARTLÄGGNING AV BROTTSLIGHET SOM KAN RELATERAS TILL CASINO COSMOPOL I STOCKHOLM.....	3
1.1	Uppdraget	3
1.2	Sammanfattning.....	3
1.3	Bakgrund.....	4
1.4	Casino Cosmopol Stockholm.....	4
1.5	Polismyndigheten i Stockholms län har löpande kontakt med Casino Cosmopol.....	4
1.6	Antalet anmälningar 2003-2005	5
1.7	Fördelningen av olika brottstyper	6
1.8	Underrättelseinformation	7
1.9	Misstänkt penningtvätt	8
1.10	Eventuell risk för sociala skadeverkningar med anledning av kasinoetableringen i Stockholm.....	9
1.11	Har kasinoetableringen påverkat den illegala spelmarknaden?.....	10

Förord

Kartläggningen är sammanställd av Polismyndigheten i Stockholms län. Rapporten är skriven av chefsanalytiker Markus Grundtman verksam vid Länskriminalpolisens underrättelserotel. Rapporten överlämnas 2005-08-16 till LKPC för föredragning för länspolismästaren.

John Bäckström
Krkom

Markus Grundtman
chefsanalytiker

1 Kartläggning av brottslighet som kan relateras till Casino Cosmopol i Stockholm

1.1 Uppdraget

Med anledning av att länspolismästaren begärt en kartläggning av brottslighet som kan relateras till kasinot på Kungsgatan 65 lämnas följande rapport från Länskriminalpolisens underrättelserotel. De frågeställningar som beställaren medsänt är följande:

- Finns det information om penningtvätt eller annan brottslighet kopplat till Casino Cosmopol?
- Vilka löpande kontakter har Polismyndigheten i Stockholms län med företrädare på kasinot?
- Har polisen noterat några sociala skadeverkningar till följd av kasinospel?
- Vad har kasinoetableringen inneburit för den illegala spelmarknaden?

1.2 Sammanfattning

I jämförelse med andra nöjesetablissemang i Stockholms län är den synliga brottsligheten som kan relateras till Casino Cosmopol på en relativt låg nivå. I det polisdistrikt där kasinot ligger betraktas inte kasinot som ett stort problem.

De brottsanmälningar som ändå kan relateras till Casino Cosmopol i Stockholm domineras av våldsbrott, hot och stölder. Det förekommer även några fall av misstänkt penningtvätt. Några få fall av grova brott kan också relateras till kasinot och i dessa fall rör det sig om personer som blivit rånade på väg hem från kasinot. Polismyndigheten i Stockholms län har löpande kontakt med företrädare på Casino Cosmopol. Samarbetet betecknas som gott. Polisen har inte någon utbredd kunskap om huruvida det förekommer spelmissbruk eller andra sociala skadeverkningar som kan relateras till kasinot. Trots kasinoetableringen finns det en illegal spelmarknad i Stockholms län, även om den påstås ha minskat.

1.3 Bakgrund

Casino Cosmopol är ett helägt dotterbolag till AB Svenska Spel, som 1999 fick regeringens uppdrag att etablera fyra internationella kasinon i Sverige. Casino Cosmopols huvudkontor ligger i Svenska Spels lokaler i Sundbyberg. År 2003, var etableringarna klara i Malmö, Göteborg, Stockholm och Sundsvall. Vinsten från Casino Cosmopol AB går, liksom Svenska Spels vinst, in i statskassan. På landets kasinon kombineras kasinospel med restauranger och barer, samt olika evenemang och underhållning.

De spel som finns på Casino Cosmopol är:

- Black Jack
- Roulette
- Punto Banco
- Poker (Texas Hold'em, 7 Card Stud, Omaha)
- Big Wheel (Sundsvall)
- Royal Ascot (Malmö och Göteborg)
- Sic Bo
- Touch Bet Roulette (Stockholm och Sundsvall)
- Spelautomater

1.4 Casino Cosmopol Stockholm

Vid stockholmskasinot finns det enligt Cosmopols hemsida cirka 360 anställda. Det finns 31 spelbord och 300 spelautomater. Åldergränsen är 20 år och öppettiderna är klockan 13.00-05.00. Samtliga gäster registreras och fotograferas, giltig fotolegitimation erfordras. Entréavgiften är 30 kronor. Enligt Cosmopol finns det inget krav på kostym eller slips, men så kallad vårdad klädsel påbjuds.

1.5 Polismyndigheten i Stockholms län har löpande kontakt med Casino Cosmopol.

Citypolisens krogkommission har kontinuerlig kontakt med säkerhetspersonalen på Casino Cosmopol. Kontakterna sker inte regelbundet utan när det finns en anledning. Samarbetet betecknas som gott. Kasinots personal har varit hjälpsam i flera brottutredningar. Vid några tillfällen har det dock noterats att kasinots personal varit motvilliga att släppa in poliser. Personalen har till exempel önskat att uniformerad personal inte rör sig i lokalen. Det har också förekommit att civilklädda poliser mötts av motvilja av entrépersonalen. De har ändå blivit ombudda att gå in på kasinot genom andra ingångar. Problemet betecknas inte som ett stort problem enligt Citypolisens Krogkommission och kan sannolikt förklaras av att fenomenet kasino är en relativt ny företeelse. Från kasinots perspektiv handlar det sannolikt om en beordrad allmän restriktivitet i entrén och från polisens sida handlar det om att vara medveten om lagstödet för en inspektion på ett kasino (oftast utgör Alkohollagen stödet).

Ett förslag från Krogkommissionen är att öka användandet av penningtvättsanmälningar eller på annat sätt komma åt spel med pengar från en kriminell vinst. Kommissionen har vid flera tillfällen noterat att kända kriminellt aktiva personer som saknar officiella inkomster omsätter hundratusentals kronor inne på Casino Cosmopol.

Naturligtvis sker det även kontakt när en polispatrull kallas till kasinot med anledning av brott.

Rikskriminalpolisen (Finanspolisen) anser att samarbetet med Casino Cosmopol i penningtvättsärenden fungerar bra.

1.6 Antalet anmälningar 2003-2005

Sedan Casino Cosmopol Stockholm öppnade den 13 mars år 2003 har det fram till den sista juli år 2005 upprättats totalt cirka 122 polisanmälningar som direkt kan relateras till kasinot på Kungsgatan 65.

Att siffran är ungefärlig beror på att kasinoverksamhet inte har någon separat brottskod vilket gör att anmälningarna får sökas fram med hjälp av så kallad fritextsökning i polisens anmälansregister RAR¹. Det kan således finnas anmälningar som är relaterade till kasinot men som inte upptäckts i databassökningen. Bedömningen är emellertid att det är få anmälningar som eventuellt missats i denna kartläggning.

Utöver de 122 direktkopplade anmälningarna kan ytterligare totalt cirka 13 anmälningar indirekt kopplas till kasinot på Kungsgatan. Ett sådant exempel är en person som vunnit en större summa pengar och som blir rånad på hemvägen. I dessa fall begås brottet på annan plats än kasinot men orsaken till överfallet var sannolikt kasinobesöket.

Till detta kan det också noteras att Casino Cosmopol förekommit som begrepp i 15 olika anmälningar men där ingen koppling finns till kasinot. Exempelvis kan det i en anmälan stå att: "anmälaren gick utmed Kungsgatan förbi Casino Cosmopol mot Kungsholmen". Dessa anmälningar har sorterats bort i denna redovisning. Dessutom har en handfull bil- och cykelstöldar som skett på adressen Kungsgatan 65 (Casino Cosmopol) sorterats bort.

¹ Rationell Anmälans Rutin (RAR)

Figur 1. Antal anmälningar relaterade till Casino Cosmopol Stockholm 2003-2005.

År	Antal direkt-kopplade anmälningar	Antal brott per månad	Antal indirekt kopplade anmälningar
2003 (mars-december, ca 9 mån.)	44	4,9	5
2004 (januari-december, 12 mån.)	52	4,3	4
2005 (januari-juli, 7 mån.)	26	3,7	4
<i>Kartläggningsperiod totalt ca 28 månader.</i>	<i>Summa:</i>	<i>Snitt för hela perioden:</i>	<i>Summa:</i>
	122	4,35	13

Ovanstående tabell redovisar fördelningen av antalet anmälningar per år. Som vanligt när det gäller redovisning av antalet anmälningar så ska det noteras att varje enskild anmälan kan innehålla flera olika brott. Det faktiska antalet anmälda brott uppskattas därför till cirka 170 under kartläggningsperioden. När anmälningar redovisas ska det också påminnas om mörkertalet, det vill säga, de brott som inte anmäls blir inte synliga i anmälningsstatistiken.

1.7 Fördelningen av olika brottstyper

De totalt 122 anmälningarna kan fördelas i följande nio kategorier:

Figur 2. Brottfördelning 2003-2005.

<u>Typ av brottslighet/händelse</u>	<u>Antal anmälningar</u>
Våldsbrott, hot mot tjänsteman och allehanda dispyter vid entrén eller inne på kasinot.	48
Stöld, snatteri och fickstöld inne på kasinot.	25
Förkommet gods, borttappade tillhörigheter inne på kasinot.	10
Narkotikabrott bruk och innehav inne på kasinot.	10
Användande av falska sedlar eller spelmarker vid spel.	7
Bedrägeri, utpressning och ocker inne på kasinot.	6
Skadegörelse, klotter och fönsterkrossning vid kasinot	5
Personrån eller väskryckning som drabbat kasinobesökare.	5
Övrigt	6
Summa	122

I kategorin övrigt ingår till exempel ett fall av sexuellt ofredande, ett fall av olaga diskriminering, ett fall där en kasinobesökare anmäls för rattfylleri samt ett fall där en kvinna och en man som mötts vid kasinot åker till den enes bostad efter kasinobesöket och där mannen sedan anmäls för våldtäkt. Även ett självmord och en brand som kan relateras till kasinot återfinns bland anmälningarna. Ingen djupare granskning har gjorts beträffande anmälanstidpunkt på dygnet, fördelningen mellan veckodagar eller könsfördelningen bland misstänkta och brottsoffer. Två förmodade seriebrott lyfts också fram här:

1. En person vandrar hem mot bostaden på småtimmarna efter att ha vunnit en stor summa pengar som offret också bär med sig. I anslutning till en park i centrala Stockholm blir offret överfallen, bakbunden och avtvingas sina bostadsnycklar. Offret blir bestulet på sina kontanter och därefter görs ett inbrott i offrets bostad där ytterligare kontanter stjäls.
2. En person som vunnit pengar på kasinot och som bär dem med sig i en väska tar sig hem till bostaden utanför centrala Stockholm med taxi. Utanför bostaden drabbas kasinobesökaren av ett personrån och förlorar sina pengar och blir samtidigt misshandlad.

I båda fallen angavs en och samma taxichaufför som skäligen misstänkt.

1.8 Underrättelseinformation

I underrättelseinformation brukar ingå sådana uppgifter som inte är anmälningar men som ändå kommer till polisens kännedom. Några exempel är tips, informatörer, spaningsnotiser etc. Vissa av dessa underrättelseuppgifter får lagras i kriminalunderrättelseregistret (KUR). I KUR finns det totalt 61 notiser relaterade till Casino Cosmopol i hela riket. Av dem är 18 registrerade notiser relaterade till Stockholm (under kartläggningsperioden).

Figur 3. Antal KUR-notiser relaterade till Casino Cosmopol Stockholm 2003-2005.

År	Antal KUR-notiser
2003 (mars-december, ca 9 mån.)	7
2004 (januari-december, 12 mån.)	6
2005 (januari-juli, 7 mån.)	5
<i>Kartläggningsperiod totalt ca 28 månader.</i>	<i>Summa:</i>
	18

Av de 18 notiserna rör *sex notiser* iakttagelser av kända kriminella inne på kasinot på Kungsgatan. Ytterligare *sex notiser* handlar om misstänkt eller förmodad brottslig verksamhet. I *fem notiser* berörs kasinot endast som sidoinformation. I *ett av fallen* anger en civil polispatrull på plats vid kasinot att de blivit illa bemötta av kasinots vakter då polisen inte förannmält sitt besök.

Det finns även en del information som inte är tillförlitlighetsgranskad eller bekräftad och som ska hanteras på den nivå där rykten hanteras. Obekräftade uppgifter påstår att det förekommer företeelser som:

- Prostitution inne på kasinot
- Utlåning av pengar inne på kasinots toaletter med, ockerränta och som en följd av detta,
- utpressning och indrivning.
- Etniskt homogena grupper som spelar för osedvanligt stora summor.
- Rånare och narkotikabrottslingar omsätter sina pengar på kasinot.

1.9 Misstänkt penningtvätt

Enligt Finanspolisen (Fipo, Rikskriminalpolisen), mottog de under år 2004 totalt 23 kasinorelaterade penningtvättsärenden. Av dem har åtta sitt ursprung i Stockholm. Det innebär att 35 procent av förra årets kasinorelaterade penningtvättsanmälningar till Finanspolisen kom från Stockholm. I dessa fall är det en lagstadgad skyldighet för landets kasinon att anmäla misstänkt penningtvätt till polisen.²

De företeelser som Finanspolisen noterat i samband med landets kasinons inrapportering av misstänkt penningtvätt, är bland annat:

- Inväxlade sedlar som bytts mot spelmarker och som varit brända i kanten. Vilket skulle kunna indikera att de kommer från en bankboxsprängning eller annat.
- Inväxlade sedlar som bytts mot spelmarker och som varit färgade. Vilket skulle kunna indikera att de kommer från ett värdetransportrån eller annat stöld av värdeväska med färgampuller eller annat.
- Personer som växlar in stora volymer av 50- eller 100-kronorssedlar till större valörer, vilket kan vara en indikation på penningtvätt.

² Prop. 2003/04:156 och Lagen om åtgärder vid penningtvätt 1993:768.

- Personer som sätter in mer pengar på sitt kasinokonto än de vunnit, vilket också kan vara en indikation på penningtvätt.
- Personer som vid upprepade tillfällen besökt kasinot och som haft med sig en insats på runt en miljon kronor. Detta är i sig inte anledning att misstänka brott, men eftersom dessa individer vid en ekonomisk kartläggning inte uppvisat någon inkomst och lever på socialbidrag samt får bostadsbidrag finns det grund för att tro att det handlar om illegalt intjänade pengar som omsätts på kasinot.
- Det har förekommit att personer vill växla in pengar mot spelmarker men vill att pengarna istället vill få inväxlingen registrerad som vinst trots att inget spel förekommit. Detta skulle också kunna vara ett försök till så kallad penningtvätt.

Utöver dessa misstänkta fall av penningtvätt har det även förekommit falska sedlar vid Sveriges kasinon, enligt Finanspolisen. Finanspolisen anger att cirka en tredjedel av alla penningtvättsärenden från kasinoverksamheten i landet kommer från Stockholmskasinot. I en internationell utblick kan Finanspolisen notera att det förekommer falska sedlar runt om i Europeisk spelverksamhet och då handlar det främst om falska eurosedlar.³

1.10 Eventuell risk för sociala skadeverkningar med anledning av kasinoetableringen i Stockholm

Eftersom det inte ligger i polisens uppdrag att övervaka sociala skadeverkningar som till exempel spelmissbruk finns det tämligen lite information om detta fenomen hos polisen. Däremot går det att finna mycket internationell litteratur och forskning i ämnet. Genom en litteratur- och artikelsökning via Polishögskolans biblioteks litteraturlösningsdatabaser har några texter hittats.⁴ Internationell forskning på området tar upp många olika aspekter på brottslighet orsakad av spel de samt olika sidorna av spelmissbruk. Några litteraturtips för den som vill fördjupa sig är:

Stitt, G., B., Nichols, M., Giacomassi, D. (2003), *Does the presence of Casinos Increase Crime? An Examination of Casino Control Communities*, I tidskriften CRIME & DELINQUENCY, Vol 49 No. 2, April 2003 s. 253-284. Sage Publications.

³ Rikskriminalpolisen, Finanspolisen 2005-07-20.

⁴ Källor: LIBRIS, A-sök, Psychinfo, Criminal Justice Abstracts, NCJRS och Centrex

Smith, G., Wynne, H., Hartnagel, T. (2003), *Examining police records to assess gambling impacts: A study of gambling-related crime in the city of Edmonton*. The Alberta Gaming Research Institute.

Doley, R. (2000), *Want to make a bet? Gambling and Crime in Australia*. Paper Series No. 4. Australasian Centre for Policing Research.

Cabot, A., Kelly, J. (1998), *Internet, Casinos and Money Laundering*, I tidskriften Journal of Money Laundering Control Vol. 2, No. 2.

Det finns många fler artiklar och forskningsrapporter att redovisa, dessa kan rekvideras hos Länskriminalpolisens underrättelserotel eller Polishögskolans bibliotek.

1.11 Har kasinoetableringen påverkat den illegala spelmarknaden?

Det förefaller som om den illegala spelmarknaden lever vidare trots kasinoetableringen. Det förekommer till exempel bekräftade uppgifter om att personer med balkanetniskt ursprung bedriver en omfattande och organiserad illegal verksamhet med spelautomater på olika restauranger och pubar runt om i Stockholms län. Omsättningen beräknas vara på flera miljoner kronor per månad.⁵ Det framstår som om vissa företag som placerar ut spelmaskiner på restauranger och pubar även har en illegal verksamhet.

Företrädare för Citypolisens Krogkommission tycker sig även ha noterat en nedgång av illegala spelklubbar i centrala Stockholm sedan Cosmopoletableringen år 2003.

-//-

⁵ Underrättelseinformation.